

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національного університету
«Запорізька політехніка»

_____ С.Б. Беліков

30 серпня 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників
освітнього процесу Національного університету
«Запорізька політехніка»

Запоріжжя

2019

Обговорено та схвалено на засіданні вченої ради Національного університету «Запорізька політехніка» (протокол від 30.08.2019 р. № 1).
Надано чинності наказом ректора від 30 серпня 2019 р. № 242.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка», 2019. – 11 с.

Укладачі: В.Г. Прушківський, перший проректор
С.Т. Яримбаш, проректор з НІР і ВС
В.Л. Грешта, керівник навчального відділу
А.В. Пархоменко, керівник навчально-методичного відділу
С.І. Шило, заступник керівника НВ
О.О. Каплієнко, заступник керівника НВ
О.В. Коваленко, заступник керівника НМВ
О.В. Лапкіна, методист I кат. НВ
П.В. Сахно, методист I кат. НВ
О.М. Стеценко, методист I кат. НВ
Н.Л. Ніколаєва, методист I кат. НВ
О.В. Савельєва, методист II кат. НМВ
Л.М. Шило, методист I кат. НМВ
О.В. Шепель, методист I кат. НМВ
О.С. Калюжна, методист I кат. НМВ
Є.О. Фасоль, методист НВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (далі – Положення) Навчального університету «Запорізька політехніка» (далі – НУ «Запорізька політехніка», Університет) розроблено з метою встановлення єдиного порядку організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу закладів вищої освіти України на території України чи поза її межами.

1.2 Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном», Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.

1.3 Цілі, завдання та загальні правила забезпечення і реалізації права на академічну мобільність відповідають основним принципам Болонської декларації.

1.4 Учасники освітнього процесу та заклади вищої освіти (наукові установи), що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної мобільності.

1.5 Право на академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Запорізька політехніка» здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між іноземним або вітчизняним закладом вищої освіти та Університетом (далі ЗВО-партнери), а також бути реалізоване Університетом з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.6 Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами (далі – заклади вищої освіти-партнери).

1.7 За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність - академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу НУ «Запорізька політехніка» у закладах вищої освіти (наукових установах) - партнерах в межах України;

- міжнародну академічну мобільність - академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу НУ «Запорізька політехніка» у закладах вищої освіти (наукових установах) - партнерах поза межами України.

Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність - навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти;

- кредитна мобільність - навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані закладі вищої освіти постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

- індивідуальна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти –партнерах з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо.

1.8 Умови навчання і перебування учасників освітнього процесу щодо академічної мобільності та інші питання визнаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між закладами вищої освіти-партнерами.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду студентів щодо інших моделей створення та поширення знань;

- залучення світового інтелектуального потенціалу до освітнього процесу в Університеті на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між Університетом та закладами вищої освіти-партнерами;

- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів Університету та ЗВО-партнерів.

2.2 Основними завданнями академічної мобільності студентів Університету є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки студентів, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

- розширення світогляду студентів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;

- можливість одночасного отримання студентом двох документів про вищу освіту з додатками встановленого в Університеті та ЗВО-партнері зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;

- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1 Право на участь у програмах академічної мобільності мають здобувачі вищої освіти освітніх рівнів бакалавра (починаючи із другого курсу), магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники Університету.

3.2 Учасники освітнього процесу, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, зараховуються до ЗВО-партнерів в Україні та поза її межами як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу.

3.3 За домовленістю між учасниками академічної мобільності:

- здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі у програмах академічної мобільності;
- регламентується перелік вимог та документів, необхідних для підтвердження в участі у програмі академічної мобільності, процедура і строк їх подання;
- визначаються етапи, фінансові умови, види та форми академічної мобільності, тривалість і зміст навчання та стажування у ЗВО-партнерах;
- визначаються умови визнання результатів навчання, стажування або проведення наукових досліджень та звітування учасників освітнього процесу.

3.4 За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) — партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) — партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти Університету на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.5 Здобувач вищої освіти, крім вивчення у ЗВО-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням із закладом вищої освіти, що направив його на навчання.

3.6 Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови за мотивованим поданням деканату або кафедри.

Конкурсну комісію очолює ректор Університету. До складу конкурсної комісії входять директори навчально-наукових інститутів, декани факультетів, голова ради молодих вчених, голова наукового товариства студентів та аспірантів та голова студентського самоврядування.

3.7 У випадку, якщо студент бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає студенту грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.8 Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти ЗВО-партнерів та процедура їх подання

регламентується угодами між Університетом та закладами вищої освіти-партнерами.

3.9 Етапи, тривалість та зміст навчання у закладах вищої освіти-партнерах визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу, затвердженими у ЗВО-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки навчального процесу затверджуються ректором Університету та керівниками ЗВО-партнерів.

При формуванні індивідуального навчального плану студента враховується фактичне виконання студентом індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

3.10 Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

3.11 Студент, крім вивчення у закладі вищої освіти-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін, якщо це передбачено відповідними угодами між Університетом та закладом вищої освіти - партнером.

3.12 На час навчання у закладі вищої освіти-партнері студенту, за його заявою, в Університеті надається академічна відпустка або індивідуальний план навчання, затверджений у встановленому порядку.

3.13 Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовні і наукові стажування;
- навчальна (дослідницька, виробнича) практика;
- участь у конференціях, семінарах;
- навчання за узгодженими між закладами вищої освіти-партнерами

планами з можливістю отримання дипломів вищих навчальних закладів-партнерів.

3.14 Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників є:

- участь у семінарах, наукових школах і конференціях;
- участь у спільних проектах;
- мовні і наукові стажування;
- підвищення кваліфікації;
- викладання;
- участь в освітній діяльності.

3.15 Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво між Університетом та іноземними закладами вищої освіти (науковими установами) – партнерами, можуть бути зараховані на навчання до Університету:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних коштів закладів вищої освіти (наукових установ) – партнерів;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість здобувачів вищої освіти Університету, які навчаються в іноземному ЗВО–партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між закладами вищої освіти договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.16 Здобувачі наукового ступеня доктора наук, науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Університету можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними категоріями учасників зберігається основне місце роботи (навчання) в Університеті до одного року. Оплата праці (стипендія докторанта) відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.17 Іноземні наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ) – партнерів, які залучені до провадження освітньої або наукової діяльності, під час перебування в Університеті мають усі права та обов'язки його працівників.

Умови навчання, роботи та побуту учасників освітнього процесу Університету під час їх участі в програмах академічної мобільності, умови приїзду провідних іноземних науковців і діячів освіти на запрошення Університету та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Університетом та закладами вищої освіти (науковими установами) – партнерами або запрошеною особою.

4.ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ПРОГРАМАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

4.1 Університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання студента у ЗВО-партнері.

4.2 Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва Університету з закладом вищої освіти - партнером здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання ЗВО-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS.

4.3 Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані студента.

4.4 Perezарухування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку в ЗВО-партнері.

4.5 Академічна різниця нормативних та вибіркового навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом студента не повинна перевищувати 10 навчальних дисциплін.

Порядок ліквідації академічної різниці визначається ЗВО-партнерами відповідно до законодавства.

4.6 Результати підсумкової атестації студентів у період навчання у ЗВО-партнері надаються за шкалою, прийнятою у ЗВО-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

4.7 Державна атестація студентів, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку.

5. ОBOB'ЯЗКИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ-ПАРТНЕРІВ

5.1 Заклад вищої освіти, що направляє на навчання, зобов'язаний:

- укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності студентів між ЗВО-партнерами та узгодити навчальні програми;

- забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;

- надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних студентів на території країни, що приймає.

5.2 Заклад вищої освіти-партнер, що приймає на навчання, зобов'язаний:

- зарахувати студента, направлено на навчання на визначений договором строк відповідно до норм законодавства сторони, що приймає;

- створити усі необхідні умови для виконання студентом індивідуального навчального плану;

- сприяти студентам у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

- надавати можливість студентам брати участь у наукових

конференціях, симпозиумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних студентів на території країни, що приймає;

- після завершення навчання видати студенту документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів або документ про вищу освіту з додатком встановленого у ЗВО-партнері зразка.

5.3 Обов'язки закладів вищої освіти-партнерів щодо студентів, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути визначені у відповідних угодах між ЗВО-партнерами.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

6.1 Учасники академічної мобільності мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями (освітніми програмами) підготовки фахівців у ЗВО-партнерах;

- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою ЗВО-партнера;

- безпечні та нешкідливі умови навчання;

- зарахування результатів навчання (кредитів) у ЗВО-партнері;

- можливість отримання документа про результати навчання, проходження практики, стажування, підвищення кваліфікації або про відповідний освітній рівень встановленого у ЗВО-партнері зразка, якщо це передбачено програмою навчання, стажування, підвищення кваліфікації тощо.

6.2 Учасники академічної мобільності зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;

- прибути до місця навчання, стажування, проходження практики тощо не пізніше ніж за один день до визначеної дати;

- дотримуватись під час навчання законодавства країни перебування та правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу вищої освіти, що приймає;

- успішно пройти навчання, стажування, практику та підвищення кваліфікації за затвердженим індивідуальним навчальним планом;

- після завершення навчання у ЗВО-партнері вчасно повернутися до Університету.

7. ЗВІТУВАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

7.1 Після повернення до Університету, учасник освітнього процесу, який реалізовував право на академічну мобільність, в залежності від її форми, надає відповідний документ, який посвідчує перелік, кількість кредитів ЄКТС та результати вивчення навчальних дисциплін та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків учасника освітнього процесу або звіт щодо виконання програми викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо, завірений в установленому порядку у закладі вищої освіти, на базі якого здійснюється академічна мобільність.

7.2 Університет у встановленому порядку приймає рішення щодо допуску до навчання / роботи учасника освітнього процесу, який брав участь у програмі академічної мобільності.

7.3 Якщо студент під час перебування у закладі вищої освіти, на базі якого здійснюється академічна мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Університету, де він постійно навчається, йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.